

VÅGA
VISA

SAMVERKAN OM UTVÄRDERING

**Boo Gårds förskola
Nacka kommun**

Kristina Laestander Roos, Nacka kommun
Pelle Laag, Nacka kommun
Vecka 45-46 2015

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
OBSERVATIONENS METOD	4
SAMMANFATTNING	5
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
<i>Starka sidor</i>	6
<i>Förbättringsområden</i>	6
MÅLOMRÅDEN	8
<i>Normer och värden</i>	8
<i>Utveckling och lärande</i>	10
<i>Ansvar och inflytande för barn</i>	16
<i>Förskolechefens ansvar</i>	18
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	22
REFERENSER	22
 Kommentar från förskolans ledning till observationsrapporten	 23

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en förskola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Ansvar och inflytande för barn
- Förskolechefens ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer förskolans arbete och resultat inom målområdena, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med personal och skolledning samt samtal med barn
- Förskolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.ekero.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Förskolan/delenhetens namn:	Boo gårds förskola
Är verksamheten kommunal eller fristående? Om fristående ange ägare.	Kommunal
Antal avdelningar.	5
Ev. profil på förskolan.	-

Statistik

Antal barn:	86
Antal pedagoger i barngrupp	15
Antal barn per pedagog (omräknat till heltidstjänst)	5,48
Antal legitimerade förskollärare.	8,68

Organisation /Ledning

Hur är ledningen organiserad? (finns ledningsgrupp, andra ledningsfunktioner)	Förskolechef, bitr förskolechef, husansvarig, avdelningsansvariga
Ledningsresursens årsarbetstid på förskolan.	50 %

OBSERVATIONENS METOD

Vi observerar Boo Gårds förskola den 2 – 6 november samt den 10 nov 2015 genom att vi

- besöker samtliga förskolans avdelningar vid flera tillfällen
- observerar vid två skogsaktiviteter och vid utevistelsen
- deltar vid samlingar och avdelningarnas måltider i den gemensamma matsalen
- intervjuar biträdande förskolechef
- intervjuar avdelningsansvariga vid två tillfällen
- har kortare samtal med flertalet av övriga pedagoger
- har samtal med barn

Urval till intervjuer och samtal har gjorts av oss observatörer.

Innan observationen på förskolan har vi observatörer läst igenom översända dokument samt hemsidans information.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Boo Gårds förskola och skola bildar en gemensam enhet, med en gemensam rektor tillika förskolechef, samt två biträdande rektorer. En av de biträdande rektorerna är också biträdande förskolechef på 50 %. Det finns utsedda avdelningsansvariga pedagoger på avdelningarna och även en husansvarig med särskilda uppgifter.

Förskolan har sina lokaler i en fristående byggnad nära Boo Gårds skola. I förskolebyggnaden inryms fyra avdelningar för barn i åldersblandade grupper 1-5 år. Den femte förskoleavdelningen, en femårsgrupp, har sina lokaler i skolan. En gemensam matsal har ställts i ordning i förskolans byggnad där alla barnen äter lunch. Till förskolan hör flera rymliga utelekplatser och inpå knutarna finns flera skogsområden. Under våren 2016 kommer förskolan att flytta in i nybyggda lokaler.

Vi möter glada barn, engagerade pedagoger och verksamheten är planerad och genomtänkt. Alla bemöter varandra respektfullt och biträdande förskolechefen leder verksamheten på ett målinriktat och demokratiskt sätt. I förskolan finns struktur och varierade arbetssätt som stöd för barnens lärande. Barnen är i centrum, de blir lyssnade på och ges inflytande inom den planerade verksamheten. Pedagogernas användning av modern teknik ser vi som en av förskolans starka sidor. En annan stark sida är att det märks att barnen ges lika värde och pedagogernas inkluderande arbetssätt.

Förbättringsområden är arbetssätt som utmanar och vidgar barnens lärande samt att barnen tydligare ges ansvar i de dagliga situationerna. Likabehandlingsplanens målområden behöver

förtydligas och pedagogerna kan utveckla metoder som ger värdegrundsfrågorna större utrymme i barnens lärande.

Starka sidor

Pedagogerna har ett respektfullt förhållningssätt mot alla barn och det råder ett gott arbetsklimat.

Normer och värden

Pedagogerna är engagerade, fokuserade och sätter barnen i centrum.

Normer och värden

Pedagogernas användning av modern teknik för pedagogisk dokumentation, i kontakten förskola - hem och som redskap för uppföljningar av barnens olika aktiviteter.

Utveckling och lärande

Verksamheten anpassas till barn i behov av särskilt stöd och det finns ett inkluderande arbetssätt i förskolan.

Utveckling och lärande

Pedagogerna tar tillvara barnens tankar och ger dem möjlighet att påverka inom den planerade verksamheten.

Ansvar och inflytande

Biträdande förskolechef har ett demokratiskt arbetssätt och pedagogerna är delaktiga i förskolans olika utvecklingsprocesser.

Förskolechefens ansvar

Förbättringsområden

Arbetsklimatet behöver förbättras beträffande situationer med regelsättning för de äldre barnen och måltiderna bör ge alla barn arbetsro.

Normer och värden

Barnen behöver få fler utmaningar och vidgat lärande inom matematik, språk, natur och estetik, samt fler upplevelser i samhälle och omvärld.

Utveckling och lärande

Arbetssätt som ger barnen delaktighet i de pedagogiska dokumentationerna och möjligheter att reflektera över det egna lärandet.

Utveckling och lärande

Barnens ansvarstagande i de dagliga situationerna och möjlighet att påverka planering och den egna arbetsmiljön.

Ansvar och inflytande

Förtydliganden av Likabehandlingsplanens mål, metoder och arbetssätt inom områden som exempelvis Barn i behov av särskilt stöd och genusfrågor.

Normer och värden

Förskolechefens ansvar

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

På förskolan finns en Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling. Visionen är: ”På Boo Gårds förskola ska ingen känna sig trakasserad, diskriminerad eller utsatt för kränkande behandling. Alla, såväl barn som personal, ska känna sig trygga och respekterade.” Planen beskrivs som ett verktyg i en levande process, att den är ständigt aktuell och anpassad efter verksamhetens behov.

Pedagogerna har varit delaktiga i utarbetande av Likabehandlingsplanen och den utvärderas av ledning och arbetslag årligen, berättar biträdande förskolechefen. I hallarna finns planen tillgänglig för föräldrarna. Vi ser att alla barn respekteras och får förståelse av pedagogerna. I förskolan finns barn i behov av särskilt stöd och vi ser att pedagogerna ger samma möjligheter till alla barn i grupperna utifrån sina olika utvecklingsbehov.

Under höstterminen har förskolan ett gemensamt projekt ”Jag till Vi”. Dokumentationer på väggarna visar exempelvis barnens handavtryck med frågeställningar som: Vem är jag?, Vilken är min hand?, Är vi lika, olika?. Pedagogerna berättar att de på olika sätt arbetat med att stödja barnens utveckling av den egna identiteten och kamratskapet i gruppen.

Vi ser bland de yngre barnen att de är nyfikna på varandra, att de utifrån sin utvecklingsnivå tar kontakt med kamraterna och att det finns ett begynnande samarbete i leken. De äldre barnen leker med varandra och delar med sig både av lekutrymme och lekmaterial. Vi ser ett fåtal konflikter och pedagogerna finns till hands när barnen behöver hjälp att reda ut det som hänt. I en lekstund då två barn är ledsna och sliter i samma leksak talar pedagogen lugnt med barnen och frågar vad de ska göra nu. Barnen får tid att tänka och ett av barnen säger ”fråga om jag får den”. När hon/han frågar överräcker kamraten leksaken och får ”tack” tillbaka. De två barnen börjar därefter leka med varandra igen.

De äldre barnen leker i mindre ålders- och könsblandade grupper. I utelekar ser vi mer av uppdelade flick- respektive pojkgrupper. Vi uppfattar att pedagogerna har ett jämlikt förhållningssätt till barnen och ger dem möjlighet till allsidig lek oavsett kön, men vi ser få metoder som utmanar det traditionella könsrolltänkandet. Ett undantag vi ser på en av avdelningarna är boken ”Konrads klänning” (ur serien Olika), ett exempel på könsöverskridande och normkritiskt tänkande som Likabehandlingsplanen förespråkar. Pedagogerna säger att de samtalat om förskolans genusfrågor i arbetslaget, men att de inte har det dokumenterat.

Förhållningssätt

Under vår observation ser vi många exempel på pedagogernas respektfulla, engagerade och närvarande förhållningssätt till barnen. Pedagogerna pratar med, som vi uppfattar, en lugn samtalsston med barnen och vi hör barnen samtala vänligt med varandra i gemensamma lekar. På en av de äldre barnens avdelningar finns ”Trivselregler” uppsatta. Här står exempelvis ”vi lyssnar på varandra, vi delar med oss, vi säger och gör förlåt”.

På de yngre barnens avdelningar sätter sig pedagogerna ofta ner i barnens nivå och leker, pratar med barnen och lyssnar på dem. Vi ser det både i inne- och utelek. Vi hör inga tillrättavisningar till barnen, istället finns pedagogerna nära dem och förklarar på ett vänligt sätt hur de ska göra.

Pedagogerna säger att de trivs med arbetslaget och att de delar med sig av tips och idéer till varandra. De säger att de samarbetar i tvärgrupper med barnen och hjälps åt vid kollegors sjukfrånvaro. Vi uppfattar att pedagogerna har ett respektfullt förhållningssätt mot varandra och vi ser gemensamma planeringar och samarbete mellan pedagogerna.

Arbetsklimat för barn

Vi uppfattar att det råder ett påtagligt lugn på förskolans alla avdelningar. Vi ser att pedagogerna konsekvent delar upp barnen i mindre grupper. Varje avdelning har egna veckoscheman med återkommande tider och aktiviteter för barnen. Pedagogerna har en arbetsfördelning där var och en vet sina uppgifter. Vi uppfattar att pedagogernas närhet till barnen och den planerade verksamheten ger barnen arbetsro.

På de äldsta barnens avdelningar finns synliga regler att efterfölja. I samlingar ska barnen exempelvis sitta på ett visst sätt för att alla ska få plats på mattan och stå på bestämda platser när de ska gå på led till matsalen. Vi hör ofta pedagogernas tillrättavisningar till barnen i de situationerna. Ett barn blir, vid flera tillfällen ledset, när hon/han ”tappat bort” sin plats i ledet.

Barnen äter måltider i förskolans matsal på olika tider. När de yngre barnens avdelningar äter är samtalen lågmälda och barnen är inte så många i antal. När de äldre barnen därefter äter i matsalen är de betydligt fler och ljudnivån höjs avsevärt.

Bedömning i text

Det finns i hög grad en gemensam och förankrad syn på värdegrunden bland pedagogerna.

Det finns till stora delar ett aktivt arbete med att utveckla en förståelse för alla människors lika värde. Metoder som utmanar traditionellt könsrollstänkande i enlighet med läroplanens intentioner saknas till viss del.

Det bedrivs i stor utsträckning ett genomtänkt arbete mot diskriminering och kränkande behandling med utgångspunkt från Likabehandlingsplanen.

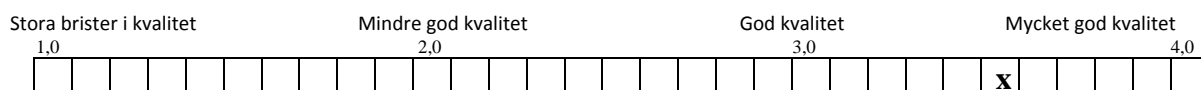
Det finns i hög grad ett respektfullt förhållningssätt gentemot barnen och pedagogerna är engagerade, fokuserade och sätter barnen i centrum.

Pedagogerna för de äldre barnen behöver reflektera över syftet med regler och konsekvenser upprepade tillrättavisningar om reglerna får för barnen.

Verksamheten präglas av arbetsro och ett arbetsklimat som gynnar barnens lärande. I stor utsträckning ger pedagogerna barnen trygghet och ett gott arbetsklimat genom att finnas där barnen är, ha fasta rutiner och en planerad verksamhet.

Under måltider för de äldre barnen är ljudnivån hög och ger inte den arbetsro som är önskvärd.

Bedömning enligt skala¹

Utveckling och lärande

Beskrivning

Hur förskolan arbetar för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande

Alla avdelningar har veckoscheman med ett dagligt innehåll av samlingar med olika innehåll, lek och rörelse, projektarbeten, naturupplevelser, aktiviteter i större och mindre grupper och fri lek inne och ute. Vi ser att verksamheten är strukturerad och att pedagogerna har varierade arbetsätt och arbetsformer. Vi uppfattar att barnen ges möjlighet till utveckling i sitt lärande.

Temat i förskolan under hösten är ”Jag till Vi” och pedagogerna berättar att samarbetet mellan barnen stimuleras genom gemensamma lekar, sånger och olika aktiviteter. Vi ser de äldre barnen samarbeta i mindre grupper i lekar inne och ute. Vi uppfattar att lekarna är kreativa och att de ger barnen ett självständigt och utforskande lärande i dialog med varandra. I de yngre barnens lekar finns pedagogerna med som stöd. Samarbete mellan barn från olika avdelningar sker i gemensam utelek och i tvärgrupper med olika aktiviteter. Pedagogerna

1.0 ¹ Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora förbättringsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

berättar att de äldre barnen kan gå mellan sina två närliggande avdelningar på morgonen och även vid andra tillfällen. Varje fredag har förskolan gemensam sångsamling.

Nackas kommunala skolor har ”Språket” som gemensamt tema för alla förskolor och skolor. I Boo Gårds förskola innebär det att i grupperna tydliggöra barns språkutveckling bland annat genom ”Före Bornholmsmodellen”², berättar biträdande förskolechefen. Förskolans pedagoger har gemensamt valt Sven Nordqvists böcker till sina olika läsprojekt.

Pedagogerna läser sagor för de yngre barnen och i samlingarna har de sångpåsar med olika djur i som de sjunger sånger om. Vi hör att barnen härmar orden och rörelserna efter sin förmåga. Vid en rörelsestund filmar en pedagog barnens lek som sedan visas för barnen på storskärm. Barnen ser sig själva och säger ord som ”hoppa, springa, klypa” och pedagogerna upprepar orden för barnen på rätt sätt.

Vi hör att pedagogerna för de äldre barnen i olika situationer ställer frågor som leder till samtal och dialog mellan dem och barnen. I samlingarna räcker barnen upp handen när de har något att berätta och pedagogerna och kamraterna lyssnar. Här sjunger de också olika sånger, även på andra språk än svenska. I början av samlingarna får olika barn varje dag läsa på namnlappar vilka kamrater som är i förskolan och vilka som är sjuka. På en av avdelningarna för de äldre barnen har de kommit till bokstaven D och barnen får komma på olika ord som börjar på D. Varje vecka får ett av barnen ta med en bok hemifrån i en bokpåse. Pedagogerna läser boken och barnen får säga vad de tycker om bokens innehåll. De äldsta barnen ser ”Bokstavlandet” på storskärm, som i det här avsnittet handlar om vokaler. Barnen ser intresserade ut och repeterar sånger om alfabetet och vokaler. Sångsamlingen på fredagarna har en varierad repertoar anpassad till barns olika språkliga förmåga.

Vi ser många tillfällen då pedagogerna stöder barnens språkutveckling, ibland genom dokumentationer på väggarna. Vi ser inte i någon större omfattning språkstimulerande lekmaterial på hyllorna, som är tillgängligt och utmanande för barnen.

Alla avdelningar har lappar med barnens namn, som sätts upp på en tavla vid samlingarna. De yngre barnen får hjälp av pedagogerna med att räkna antal barn i gruppen och sätta upp motsvarande siffror. De äldre barnen räknar sina kamrater och väljer vilka siffror de ska sätta på tavlan. I en samling sjunger pedagogerna och barnen sånger med rörelser som exempelvis visar antal, mindre- mellan- större, högt och lågt. I dokumentationer på avdelningarnas väggar ser vi ”Lotusdiagram”³ och till dessa förklaringar för hur förskolan jobbar med olika ämnesområden som exempelvis språk, matematik och teknik. På varje avdelning finns byggmaterial som barnen ofta använder i den fria leken. Några barn bygger ett högt torn av kaplastavar och andra bygger med lego.

² Material som utvecklar förskolebarns språkliga medvetenhet.

³ En strukturerad form av tankekarta

På en avdelning har barnen fått växtpressa blommor och vi ser när de får lägga de torkade blommorna mellan laminatpapper och vara med när deras ark sedan lamineras i maskinen.

Laminering av växter

I samlingar finns ett flertal moment där pedagogerna stimulerar barns matematiska förmåga. Vi ser inte i någon större omfattning matematiska eller tekniska lekmaterial tillgängligt för barnen.

I veckoschemat ingår ”skogen” varje vecka och utelek dagligen för alla barn. Vi är med när en grupp yngre barn går till närmaste lilla skogsområde för att plocka löv till ”lövkronor” som de vill göra. Här finns olika träd och ”slangar” fastsatta mellan några träd för barnens balansövningar. Barnen plockar löv i olika storlekar och balanserar en stund på slangarna innan det är dags att gå tillbaka till ”stora gården” för utelek.

Förskolan har gångavstånd till fler skogsområden som utnyttjas varje vecka. Pedagogerna berättar att förskolans femåringar besökt ett större skogsområde på förmiddagen. Barnen delas in i mindre grupper och får i uppgift att skapa ”bilder” med skogsmaterial som pinnar, kottar, blad etc. Barnen bygger och berättar därefter för varandra vad de byggt.

Eiffeltornet av skogsmaterial

Dokumentationer av skogsutflykter och mål för naturvetenskap finns på väggarna. Vi ser inte i någon större omfattning naturvetenskapliga eller experimentella lekmaterial som är utmanande och tillgängliga för barnen.

På avdelningarna förekommer dagligen planerade skapandestunder, men vi ser få tillfällen där barnen själva väljer exempelvis målning vid stafflier eller fritt skapande vid ett bord. Avdelningarna har tillgång till ”målrum” eller ateljé, men vi ser dessa användas av barnen endast i begränsad omfattning.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

Pedagogerna har varsin lärplatta⁴, som de använder i pågående verksamhet för att ta foton och skriva tillhörande texter. Vi ser det ofta under våra observationsdagar. Varje avdelning har en lågt placerad storskärm vid samlingsplatsen och i hallarna finns småskärmar med bildspel av barnen i verksamheten.

I en rörelsestund för de yngre barnen filmar en pedagog deras lek och i samlingen visar hon filmen för barnen på storskärmen. Tillsammans ser de och repeterar vad de gjorde för olika slags rörelser. På en av de äldre barnens avdelningar används storskärmen till att barnen gemensamt ser ”Bokstavslandet”, som ett led i språkligt lärande. Barnen har inte tillgång till

⁴ Eller läsplatta, surfplatta, Ipad

lärplatta för eget bruk. Pedagogerna berättar att i den fortsatta utvecklingen av modern teknik i verksamheten kommer även barnen att ha tillgång till lärplattor på avdelningarna.

Hur verksamheten anpassas till barn i behov av särskilt stöd

På förskolan finns flera barn i behov av särskilt stöd. Förskolans miljö, tillgång till lekmaterial och verksamhetens innehåll är lika för alla barn. Pedagogerna har ett förhållningssätt, där vi ser att alla barn får vara med utifrån sina förutsättningar. Vi ser att pedagogerna är uppmärksamma på vilka barn de behöver vara nära i exempelvis samlingar eller i fria lekstunder. Pedagogerna hjälps åt och vi uppfattar att det bidrar till att alla barn inkluderas oavsett behov.

Hur verksamheten anpassas efter barn med annat modersmål än svenska

I förskolan förstår och talar alla barn svenska efter sin förmåga. Det finns ett antal barn där en av föräldrarna har annan språklig identitet, men pedagogerna säger att de talar svenska i familjen. Vi hör vid några tillfällen att sånger sjungs på flera språk, svenska, engelska och spanska. Pedagogerna säger att de funderar på metoder som lyfter de olika språk som de har i förskolan, som stöd för tvåspråkiga barns identitet och som även ger de andra barnen i gruppen ett vidgat lärande.

Dokumentation av barns lärprocesser

Förskolans olika dokumentationer ser vi till en del uppsatta på väggarna, men det mesta finns att se i SchoolSoft⁵ både för barn och föräldrar. Dokumentationen används vid utvecklingssamtal och i SchoolSoft kan föräldrar även ta del av aktuell information från förskolan, nyheter etc. Barnen har inga egna portfoliopärmar, utan tanken är att alla barn ska ha egna digitala mappar där foton och barnens egna kommentarer samlas, säger pedagogerna. En dokumentation kan kopplas upp på avdelningens bildskärm och barnen ser vad de varit med om exempelvis i skogen eller i rörelselekarna. Vi ser när pedagoger skriver ner barnens kommentarer när de ser bilder från en aktivitet de gjort.

De dokumentationer som är uppsatta på väggarna har sin utgångspunkt i Lotusdiagram⁶ och Keynote⁷ med konkretiserade mål och metoder där förskolans läroplan är utgångspunkten. Vi ser också uppsatta dokumentationer från temaarbetet ”Jag till Vi” och en del av barnens skapande som exempelvis handavtryck, barnens självporträtt och tavlor med löv.

Hur den pedagogiska dokumentationen av barns lärande kommer att se ut i sin helhet diskuteras för närvarande på träffar för avdelningsansvariga pedagoger och i hela arbetslaget. Alla pedagoger ska få säga vad de tycker och vi bör vara överens, säger biträdande förskolechefen. Under våra observationsdagar ser vi inte barnens medverkan i arbetet med

⁵ SchoolSoft är ett webbaserat verktyg som ska stödja elevernas kunskapsutveckling och som elever, vårdnadshavare och skolpersonal kan använda gemensamt

⁶ En strukturerad form av tankekarta

⁷ Med Keynote för iOS kan man skapa presentationer och dela dem med andra eller mellan olika Apple-enheter

sina digitala mappar, eller någon plan för hur barnen kan följa sin läroprocess inom olika ämnesområden.

För förskolans interna digitala dokumentation, tillgängligt för förskolans pedagoger, finns GAFE⁸. Här finns mappar med olika ämnesområden, protokoll från möten, planeringar inom olika ämnen, Lotusdiagram och utvärderingar. Pedagogerna kan se planeringar från andra avdelningar, få tips om metoder inom olika ämnesområden och läsa protokoll från möten, berättar biträdande förskolechefen när hon visar GAFE för oss.

Miljön som stöd för lärandet

Förskolans lokaler finns i huvudsak i en fristående byggnad i närheten av skolan och en idrottsplats och har närhet till större och mindre skogsområden. Miljön är anpassad till de olika åldersgrupperna och det finns ett varierat utbud av lekredskap och lekmaterial i såväl inne- som utemiljön.

Avdelningarnas lokaler består i huvudsak av ett stort rum och några mindre rum som exempelvis ”ateljé” och ”hemvrå”. I förskolebyggnaden finns fyra av avdelningarna medan en femårsgrupp har sina lokaler i skolan på grund av utrymmesskäl. I förskolan finns ett större rum som möblerats till matsal för alla avdelningarna. Där äter barnen alla måltider på olika tider och antalet barn och ljudnivå varierar per gång.

Alla avdelningar har avdelat sitt stora rum med hyllor och med det fått ”rum i rummet”, säger biträdande förskolechefen. Vi ser att avdelningarna är inredda med hyllor som bildar lekhörnor och avskilda platser för barnens lek. Lekmaterialet är åldersanpassat och som regel finns det placerat på låga hyllor tillgängligt för barnen. Vi uppmärksammar att mycket av lekmaterialet, speciellt för de yngre åldrarna, är gjort i plast. Lekmaterialet på de äldre barnens avdelningar är samlat i exempelvis bygghörnor med bilar, plastdjur etc. Vi ser inte hörnor som på samma sätt planerats med specifikt material för exempelvis matematik, språk eller naturvetenskapliga experiment. I mindre omfattning ser vi skapande verksamhet för barnen i målarrum och ateljéer.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

Pedagogerna berättar att alla förskolans barn får uppleva en teaterföreställning under året. Oftast köps föreställningen in till förskolan, eftersom det är svårt att åka iväg med de yngsta barnen, säger de. De yngre barnen är inom närområdet, som exempelvis med lek på gården eller upplevelser i det närmaste skogsområdet och de äldre barnen besöker närmaste bibliotek några gånger per termin och gör promenader hem till varandra för att de ska få visa var de och deras familjer bor. En pedagog berättar att de har valt bort de längre utflykterna av olika skäl, vilket de informerat föräldrarna om.

⁸ GAFE står för *Google Apps for Education* och innehåller ett paket av olika verktyg anpassat till utbildningsvärlden som ska gynna kommunikation och samarbete.

Bedömning i text

Barnen får vanligtvis pröva olika arbetsformer. Verksamheten utgår från läroplanen och är i hög grad strukturerad.

Barnen ges till stora delar möjlighet att utvecklas så långt som möjligt, de uppmuntras till kreativ lek och arbetsätt som stimulerar samarbete mellan barnen är vanligt förekommande.

Arbetsätt som utvecklar förmågor inom områdena språk, matematik och naturvetenskap är vanligt förekommande. Det saknas till viss del lekmaterial på avdelningarna som ger barnen utmaning och vidareutveckling i dessa ämnesområden.

Estetiskt arbetsätt används ofta, framför allt i planerade aktiviteter. Det saknas till viss del metoder för barnens fria skapande som stöd i deras lärprocesser.

Modern teknik förekommer i hög utsträckning av pedagogerna för pedagogisk dokumentation, i kontakten förskola - hem och som redskap för uppföljningar av aktiviteter tillsammans med barnen. Barnen har i liten utsträckning tillgång till modern teknik för att exempelvis söka nya kunskaper och att källkritiskt granska det som de ser och hör.

Verksamheten anpassas i hög grad till barn i behov av särskilt stöd och det finns inkluderande arbetsmetoder i förskolan.

Dokumentation av barns lärprocesser förekommer till viss del och är under utveckling. Det saknas utvecklade metoder för barnens delaktighet i dokumentationerna och möjligheter att reflektera över det egna lärandet.

Lär miljön är i relativt stor utsträckning stimulerande och mångsidig inom- och utomhus. Förskolan behöver än mer utveckla miljön så att den erbjuder mer tillgängligt, utmanande material, som ger möjlighet för barnen att utmanas i sitt lärande.

Samverkan med samhället i närområdet förekommer i viss utsträckning för förskolans äldre barn. Närområdets möjligheter i form av naturupplevelser för barn i olika åldrar tas till vara i relativt hög grad. Både för yngre och äldre barn saknas upplevelser i närsamhället som utmanar barnen med nya perspektiv.

Bedömning enligt skala

Ansvar och inflytande för barn

Beskrivning

Ansvar för det egna lärandet

Förskolans avdelningar har gemensam matsal och barnen äter lunch i grupper vid tre olika tider. Det ser olika ut beträffande ansvar i matsituationerna för de äldre barnen. På några avdelningar har barn varje dag ansvar för dukning tillsammans med en pedagog och på andra avdelningar dukar pedagogerna. Vid något bord tar barnen mat själva och dukar av. Vid ett annat bord ger pedagogerna vid olika tillfällen barnen mat på tallrikarna och dukar också av det mesta efter avslutad måltid. De yngre barnen får mat och dryck serverade av pedagogerna och det är också de som dukar av och torkar borden. Vid av- och påklädning i hallen kläds de yngre barnen på av pedagogerna inför uteleken och kläds av när de kommer in. De äldre barnen klarar med stigande ålder av sin av- och påklädning själva.

På avdelningarna för de äldre barnen finns en pingla som ”städklocka”. Vi ser att barnen plockar undan lekmaterial de lekt med när de hör klockan. En del av de äldre barnen ställer också tillbaka lekmaterial de använt innan de påbörjar någon ny lek. Vi ser pedagogerna för de yngre barnen uppmuntra barnen att ta ansvar för bortplockning av lekmaterial exempelvis före samling eller utelek. Pedagogerna börjar plocka upp lekmaterial och barnen följer efter och gör likadant. De äldre barnen får i samlingen ta ansvar för att höra efter vilka barn som är i förskolan, sätta upp namnlappar på tavlan och räkna barnen. ”Dagens rävv” har också ansvar för dukning av borden före lunchen tillsammans med en pedagog.

Verksamheten är planerad av pedagogerna och aktiviteterna utgår från det veckoschema som varje avdelning har. Vi uppfattar inte att barnen i någon större utsträckning kan påverka den ram som den planerade verksamheten har. Det vi ser är att barnen ges möjlighet till inflytande inom det som är planerat och i de aktiviteter som ingår i schemat.

På avdelningarna är lekmaterialen placerat i barnens höjd ofta med foton och text. Barnen hittar vad de söker och kan själva välja vad de vill leka med. Under lekstunder väljer barnen fritt bland lekmaterial, vilka kamrater de vill leka med och i vilka rum. Vi ser också barn som väljer att leka ensamma och får göra det.

Pedagogerna i förskolan är fokuserade på barnens aktiviteter och de är tillåtande när det gäller att låta barnen prova sina förmågor såväl inne som ute. Vi hör att pedagogerna frågar barnen vad de vill göra och de lyssnar på barnens önskemål. Vi ser ofta att pedagogerna deltar i eller håller sig nära barnens lek och samtalar med dem om vad de gör och hur de tänker. Pedagogerna säger att ett sätt att få tid för barnen är att dela in dem i mindre grupper, vilket de ofta gör.

Vi uppfattar att barnen i den skapande verksamheten inte har inflytande i samma utsträckning som i övrig verksamhet. På väggarna finns barnens skapande som planerats av pedagogerna, men vi ser inte deras fria skapande i någon större utsträckning.

I de aktiviteter som pedagogerna planerar, som exempelvis samlingar, ges barnen möjlighet att berätta och ibland önska sånger. På en av de äldre barnens avdelningar har de "bokpåsen", vilket innebär att ett barn varje vecka får ta med bokpåsen hem och lägga i en bok som de vill ta till förskolan. Vi är med när en pedagog läser "Barbie" som ett barn har med den här veckan och efteråt får kamraterna säga vad de tycker om boken.

Under våren kommer förskolan att flytta till nybyggda lokaler och barnen görs delaktiga genom promenader till den nya platsen för att titta på bygget. En del av de äldre barnen får vara med och bestämma ett konstverk som ska pryda den nya förskolan.

De yngre barnen har inflytande i olika situationer utifrån sin förmåga. Vi hör att pedagogerna ofta frågar barnen vad de vill göra och de är delaktiga i de val barnen gör. De leker med barnen på deras villkor.

I samlingarna sjunger pedagogerna sånger med barnen och de får sätta upp bilder av sig själva på tavlan. I "miniröris" gör alla rörelser till musik som barnen känner igen.

Demokratiska arbetsformer

Vid samlingar ser vi att barn uppmärksammas på turordning. Pedagogerna tar tillvara barnens åsikter genom att ställa frågor till dem och lyssna på vad de har att säga.

Något formellt forum för demokrati finns inte i förskolan. Vi uppfattar under vår observation att förskolans pedagoger har ett demokratiskt förhållningssätt i sitt pedagogiska arbete.

Samverkan med föräldrar

Föräldramöte sker på höstterminen och utvecklingssamtal har pedagogerna med föräldrarna under hösten med ett uppföljningssamtal under våren. I förskolan finns ett föräldraråd med representanter från alla avdelningar. Föräldrar inbjuds till luciafirande och andra traditioner som förekommer under året. Förskolan har inskolning då föräldrarna är med sitt barn under tre dagar eller längre om det behövs.

Förskolan använder sig av SchoolSoft där pedagogerna lägger in information som föräldrarna kontinuerligt kan följa. Några av avdelningarna lägger också in "glimtar" från dagens aktiviteter istället för veckobrev. Pedagogerna berättar att de anser sig ha ett gott samarbete med föräldrarna och att föräldrar alltid är välkomna att vara med sina barn i förskolemiljön.

Bedömning i text

Barnen ges till stora delar ansvar för sitt lärande och för miljön. Barnens ansvarstagande i de dagliga situationerna finns i varierande grad.

Pedagogerna tar i stor utsträckning tillvara barnens tankar och de ges möjlighet att påverka inom de givna ramarna och den planerade verksamheten. I planeringen saknas till stora delar barnens fria skapande som ett estetiskt arbetssätt.

Pedagogerna har en strukturerad och planerad verksamhet där barnen delvis har möjlighet att påverka arbetssätt och schemainnehåll.

Formella forum för demokrati finns i liten utsträckning, men vi bedömer att ett demokratiskt arbetssätt till stora delar genomsyrar verksamheten.

Föräldrarna har stor möjlighet att kontinuerligt ta del av information och dokumentation av förskolans verksamhet.

Bedömning enligt skala

Förskolechefens ansvar

Beskrivning

Boo Gårds skola och förskola har en rektor med övergripande ansvar för den gemensamma skolenheten. Rektor, biträdande rektor och biträdande förskolechef bildar ledningsgrupp. Biträdande förskolechef har ett delegerat ansvar för Boo Gårds förskoleverksamhet. Skolans och förskolans vision är:

- **Jag utmanas och lär för framtiden**

Prioriterade områden under läsåret 15/16 är:

- Samspel
- Gemensamt förhållningssätt
- Språket

Hur förskolechef leder den pedagogiska verksamheten

I förskolan finns en avdelningsansvarig pedagog på varje avdelning och en av dem är också husansvarig med ett övergripande ansvar för exempelvis vikariefrågor. Varje vecka har biträdande förskolechef planeringsmöte med de avdelningsansvariga pedagogerna där pedagogiska frågor diskuteras. Hon leder personalmöten en gång i månaden där hela arbetslaget deltar och hon har medarbetarsamtal med samtliga anställda varje termin.

Biträdande förskolechefen ser ett stort värde i pedagogernas kunskaper och deras positiva bemötande mot barnen. Pedagogerna arbetar medvetet och målinriktat, vilket vi observatörer kommer att se under våra observationsdagar, säger hon. Beträffande sitt pedagogiska

ledarskap eftersträvar hon att leda mot uppställda mål med ett demokratiskt förhållningssätt gentemot personalen. När vi frågar pedagoger i en intervju om förskolans ledarskap säger de att biträdande förskolechefen lyssnar på dem och att det finns ett ömsesidigt förtroende mellan chef och personal. De är stolta över den utveckling som skett i verksamheten under det senaste året och säger att biträdande förskolechefen på ett positivt sätt ger ramar med frihet under ansvar och ger dem möjlighet till dialog och delaktighet.

Pedagogerna har delaktighet i olika beslut och utvärderingar genom diskussioner och reflektioner på avdelnings- och personalmöten. Större beslut som ska tas diskuteras på avdelningarna innan gemensamma beslut tas exempelvis på nästa personalmöte, berättar biträdande förskolechefen. Hon säger att pedagogerna är väl förtrogna med förskolans alla planer, analyser och utvärderingar av såväl föräldraenkät som förskolans mål. Samtliga pedagoger vi tillfrågar menar att de känner stor delaktighet vid diskussioner om olika dokument, som exempelvis Likabehandlingsplanen och Verksamhetsplanen.

Arbetslaget i förskolan har en strävan att göra ett bra jobb och det finns kollegialt stöd och samarbete mellan avdelningarna, säger pedagogerna. Som exempel på samarbetet nämner de bland annat tvärgruppsverksamhet med barn från olika avdelningar, veckovisa sångsamlingar och att pedagogerna hjälper varandra vid sjukfrånvaro. Exempel på samverkan mellan förskola och skola är den gemensamma basar som är planerad under november, då alla barn bidrar med tillverkning av olika saker, bakverk, etc. Behållningen av försäljningen går till något angeläget barnprojekt i världen.

Varje avdelning disponerar tio timmar per vecka till gemensam verksamhetsplanering av olika slag och till pedagogernas individuella planeringstid. Planeringsdagar har förskolan tre dagar per läsår, då de planerar och har föreläsningar. Pedagogerna säger att planeringstiden verkligen behövs, men att det i regel är svårt att kunna ta ut den. Barnen går före säger de och förklarar att frånvaro bland personalen, nya vikarier eller vikariebrist gör att planeringstid inte kan tas ut i den utsträckning som behövs.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Vi läser i förskolans Verksamhetsplan om förskolans prioriterade mål och förskolans gemensamma värdegrundsarbete och frågar biträdande förskolechefen om hon kan se att det skett utveckling inom dessa olika områden. Hon säger att mycket har hänt i positiv riktning det senaste året, men att det finns mer att göra. Som utvecklingsområden nämner hon vidareutvecklingen av pedagogisk dokumentation och teknikanvändning, som förskolan sedan en tid tillbaka arbetar med.

Pedagoger vi intervjuar säger att förskolan är på rätt väg i verksamhetens utveckling och vad som just nu behövs är samsyn i arbetslaget och gemensamma metoder för den digitala pedagogiska dokumentationen. De menar också att möjlighet till uttag av planeringstid behöver förbättras.

Dokument som visar förskolans systematiska kvalitetsarbete:

- *Verksamhetsplan 2015-16*. Förskolans övergripande mål med utgångspunkt från områden i Lpfö – 98 och metoder för att nå målen.
- *Arbetsplan 2015-16*. Organisation, mötesstruktur, policy för kommunikation och förhållningssätt, samt krisplan för en trygg och säker förskola.
- *Kvalitetsanalys 2015-16*. Mål och utvärdering av föregående års verksamhet, samt utvecklingsområden för innevarande år som exempelvis barns språkutveckling och pedagogisk dokumentation. Kvalitetsanalysens innehåll ligger till grund för verksamhetens kontinuerliga utvärderingar.
- *Våga Visa föräldraenkät 2015*. Biträdande förskolechef säger att resultatet diskuterats på personalmöte, föräldramöte och föräldraråd och ligger till grund för förskolans utvecklingsområden under året. Hon konstaterar att en tydlig resultatförbättring skett sedan 2014.
- *Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling 2015-16*. Planen innehåller bland annat policy, metoder för främjande och förebyggande åtgärder. Även ansvarfördelning, metoder för händelserapport och handlingsplan. I planen saknas metoder som klargör arbetet för hur förskolan konkret ska arbeta med likabehandling inom områden som exempelvis genusfrågor, funktionshinder, trosuppfattning, etnisk tillhörighet och könsöverskridande identitet.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

Pedagogerna får fortlöpande fortbildning som är kopplad till verksamheten, som exempelvis föreläsningar om matematik, språk och IT- utveckling, berättar biträdande förskolechefen. Nacka kommunala skolors prioriterade målområde under innevarande år är ”Språket”. Förskolans pedagoger får kontinuerligt nya kunskaper om ”Före Bornholmsmodellen” av en pedagog i grundskolan.

Biträdande förskolechefen säger att hon prioriterar kompetensutveckling för hela arbetslaget framför enstaka kurstillfällen för någon/några pedagoger. Ibland behövs även enskild kompetensutveckling som exempelvis när ett par pedagoger gick en kurs i tecken som stöd, vilket behövdes just på deras avdelning, säger hon. Pedagoger vi samtalar med säger att de är nöjda med den kompetensutveckling de får. De säger att de erbjuds olika fortbildningstillfällen av sin chef och de får gå de kurser de önskar.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

Barnen lär känna varandra över avdelningarna genom dagliga gemensamma utelekar och pedagogerna planerar varje vecka åldershomogena tvärgrupper för de äldre barnen. För att underlätta barnens övergångar roterar någon av pedagogerna och följer med barnen till nästa avdelning.

Inför övergången till förskoleklass har förskolans femåringar en gemensam ”Sommarklubb”. Pedagogerna uttrycker en osäkerhet om hur överskolningarna av barnen till förskoleklass

kommer att gå till. De berättar att föräldrarna i januari väljer skola för barnen och när det är klart får de fundera vidare på överskolningsformerna mellan förskola och förskoleklass.

Bedömning i text

Biträdande förskolechef har i stor utsträckning kunskap om verksamheten innehåll och har utveckling av den pedagogiska kvalitén i fokus.

Biträdande förskolechef har ett demokratiskt arbetssätt och det finns en ömsesidig tillit mellan chef och pedagoger. Pedagogerna är i hög grad delaktiga i olika utvecklingsprocesser, uppställda mål och verksamhetens utvärderingar.

Biträdande förskolechef tar i hög grad ansvar för att systematiskt och kontinuerlig planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. Likabehandlingsplanen är tydlig och konkret, men saknar metoder för planens olika målområden.

Det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i hög grad och där såväl pedagoger som föräldrar i stor utsträckning medverkar. Barnen deltar inte i det övergripande arbetet, men är i viss mån delaktiga i planering av verksamheten på sina avdelningar.

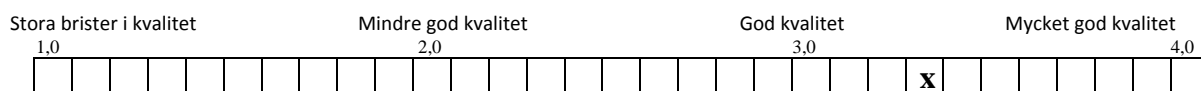
Biträdande förskolechefen har förståelse för nödvändigheten av veckovis planeringstid, men det saknas tid och möjlighet för pedagogerna att planera verksamheten i den utsträckning som behövs.

Det råder god stämning och respektfullt bemötande mellan vuxna i förskolan. Samarbetsformer mellan avdelningarna förekommer i relativt hög utsträckning.

Personalen erbjuds till stora delar sådan kompetensutveckling som är kopplad till verksamhetens behov. Pedagogerna är nöjda med sin fortbildning.

Det finns relativt väl fungerande arbete med övergångar inom förskolan, men det finns brister i arbetet med övergångar till förskoleklasserna.

Bedömning enligt skala

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

*Observationsår: Förbättringsområden
i tidigare rapport:*

Nuläge:

2009	Dokumentation kopplat till utveckling och lärande/kunskaper behöver få en röd tråd och gemensam struktur.	Åtgärdat
2009	Ansvarsområdena behöver få arbetsbeskrivningar för att förtydliga vad som ingår i respektive område.	Åtgärdat

REFERENSER

Arbetsplan Boo Gårds förskola 2015/16

Förskolans hemsida <http://www.boogard.nacka.se/>

Kalendarium förskola/ skola ht 2015/16

Kundenkät (Pilen) Boo gårds förskola 2015

Kvalitetsanalys för Boo Gårds förskola läsåret 2014/15

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling Boo Gårds förskola 2015/16

Läroplan för förskolan, Lpfö 98/10, www.skolverket.se

Veckoscheman för avdelningarna Boo Gårds förskola 2015/16

Verksamhetsplan Boo Gårds förskola 2015/16

Våga Visa Metodbok för observationer 2014, 2014-06-12

Våga Visa Rapportmall, 2014-08-20

Våga Visa Bedömningsmatris förskola, 2015-06-09

Våga Visa Frågebank vid observation på förskola, 2014-06-12

Välkommen till Boo Gårds förskola 2015

Kommentar från förskolans ledning till observationsrapporten

Förskolans arbete med observationsrapporten

Först tog skolledningen del av rapporten och analyserade de starka sidorna samt förbättringsområdena. Därefter presenterades rapporten för all personal som i sin tur fick reflektera och analysera i mindre grupper. Rapporten har skickats ut via SchoolSoft och hemsida till alla föräldrar. På föräldrarådet den kommer rapporten att lyftas och analyseras. Pedagogerna har berättat för barnen om innehållet. De äldsta barnen har fått svara på frågor kring hur vi kan bli ännu bättre.

Kommentar till observationens resultat

Vi anser att vi har fått en god bild och att vi känner igen oss i såväl våra starka sidor samt våra förbättringsområden.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Vi har påbörjat ett arbete med samtliga förbättringsområden.

Nacka 22 januari 2016

*Monika Neuman
Förskolechef*

